

QVÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBVS

MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM

die Iovis 1. Aprilis,

M. MICHAELE MARE'S,

DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An pueris post γαλακτισμὸν, cibi solidiores?

I.

PRIMA hominis ætas, pueritia, hæc toti vitæ exordium, reliquis ætatibus præbet fundamentum, sæpéque delicta immeritus senex luit, quæ puer commisit: Hæc de causâ eò sit pascendis pueris diligentior Medicus, quò magis exploratum habuerit, quid cuiusque amet temperies, quid firmandæ valetudini victûs ratio possit. Næ pueris apprimè apta illa erit vivendi norma, si tales instituit cibos, quibus subigendis minimùm langueat, minimùm laboret calor, alendisque partibus eâ sint familiaritate conjuncti, ut inde corporis enitescat pulchrior habitus. Hæc statutâ lege, nec alimentum omnibus idem exhiberi, nec cibi genus ullum parem vim habere potest in singulis ætatibus ad nutriendum; quippè nec qualis ab origine talis remanet calor, nec ceruum ab ortu corpus, ceruum perseverat. Acuitur calor in dies, durescit corpus assiduè, cui utriusque mutationi, alimenti vicissim oportet ad siccius respondeat mutatio: sic tenellus in utero

foetus, non quovis, sed *γλυκύτατον* ²primum nutritur sanguine, ubi semel in lucem prodit, tunc bonâ naturæ veniâ niveum è mammis fluit lac, ceu chylus elaborator, peracto *γαλακτιμῶν* tempore, solidiore victitet cibo par est.

I I.

SOLIDIOR æstimeretur ille cibus, qui ut in corpus assumatur nutriendum, prius extenuari, dentibusque teri quodammodo, desiderat. Tunc ceu ritè molitum ventriculus placidè fugit, amicè coquit, & post varios amplexus candore, genuino probitatis indicio notat. Sic mundissimus è tritico panis, tritaque ceu animalium, sive piscium tenella caro, ori dulcem saporem, ventriculo gratum elaborant succum: hæc in victûs regulâ euchymum semper eligitur, rude nunquam propinatur; halituosus puerulorum calor durum vix molliret alimentum, torpesceret ab humido. At nostra hæc vivendi lex ut siccum inter & humidum sita, sic illis est maximè consentanea, scilicet: ætatis hujus calor, nec ut in nuper natis humiditate rerunditur, nec ut in juvenibus siccitate acuitur, sed sensim humoris soluto vinculo tum primum emergit. Ad caloris *ἐκλάμψιν* liquecunt humores, pandunt ora venæ, & prioris succi satiata, firmiorem appetunt, quo jam fustum in ampliorum molem corpus, robur sibi conciliet. His commodis ablatos beat solidior victus, qui dum sanguini consistentiam, sequaci corpori firmitatem addit, dum copiam succorum auget, promovet incrementum partium, nullo extenuationis metu, plenius siquidem, uberiùsque nutritato corpore, major alimenti fiat accessio, quàm decessio necessum est.

I I I.

QVÆ quibus pueris, sed & quando mutationes prosint, hoc scire arduum imprimis est, & operosum. Illud constat non uno omnes ablatari debere tempore, quando nec omnibus concessa una est temperies. Nullus ante annum salubriter unquam fuit ab ubere sejunctus, *περὶ μάλιστα*, quos plurimus juvat fomes, profuit interdū ad crassiora traduci esculentis quinto supra decimum mense; sapius, ferèque singulis tempus tutissimum illud est, quod emenso penè altero anno à lacte revocat; siquidem emissis dentibus, artubus induratis, totò

que firmato corpore, ceu naturæ ductu crassius alimentum vltro appetunt, sed & voce pollent, fari incipiunt, gestiunt manibus, micat undique suscitatus calor, atque adeò præproperè quasi consenesceret corpus, nisi quæ melior ipsorum pars effluxu jugi discedit in aërem, edulij solidioris ope resarciretur: quin imò, si quod est in naturâ consuetudinis imperium, proderit multum, crassioris cibi parum aliquid ultimis exhibere lactationis mensibus, ut sensim sine sensu duriori victus legi assuefactus infans, ejus appulsum & duritiem minori postea ferat incommodo; quod paulatim fit, securè fit, periculosè quod confertim, tantam mutationem pusillum vix sustineret corpus abs ullo sanitatis dispendio; ventriculusque, mediocri robore præditus licet, incognitum tamen coquere recusans cibum, crudum elabi sineret; omnis enim temerè suscepta mutatio, ut nunquam tuta, sic certa morbi semper existit parens.

I V.

DENTES ossa sunt sensu prædita, dijudicandis quidem saporibus, modulandæque voci haud inutilia, sed mandendis, dividendisque cibis pernecessaria. Nasci cum illis visi sunt quidam, fortè ludentis naturæ ~~recepta~~, communi quippe sorte suis in alveolis latitant singuli, quoad mucore posito, induratique locellos egrediantur, perforantque gingivas, adeò ut lactatu completo, nec jam ampliùs uberibus inhiante puero, suum ipse à dentibus majori ex parte decus obtineat, & ornamentum. Hæc est naturæ solertia, quâ depulsis à lacte pueris consuluit, constructisque dentibus firmioris edulij necessitatem patefecit, hi debiles licet, & aliquando spontè casuri, suos tamen in usus, duriorique paululùm conterendo cibo existunt aptissimi, falsoque ad ornatum duntaxat, & decorem tunc efformatos somniant quidam, ut sua cuique parti gratia est & pulchritudo, sic nec suæ desunt singulis commoditates, & usus; quin imò ut ad incedendum infantes securè tunc committi possint, cum ablaçantur, ea debet, per alimenta dentibus conficienda, genuum, artuumve induci firmitas, quæ & corpori ad gressum sustinendo, motuique par esse possit, longèque felicior in hoc est rusticorum conditio, siquidem victu

neglecto puerorum firmantes corpora , succos hi generant nullâ putredine solvendo , & securum primæ ultimæque ætati sternunt fundamentum , nobiles è contrâ molliorî curâ , nimioque tepore custoditos fluxo corpore , causariæque valetudinis plures videas , id enim ipsis affert curiosior victus , ut vel levioris errati pœnas luant.

V.

GR AVITER igitur in commoda puerorum peccant , qui solidiores post γαλακτισμὸν cibos abjiciunt , nec leviter infimulanda venit illa nobilium educandi liberos consuetudo solâ ex lacte , farinâque , paratâ pulte : tanta nimium est hujusce alimenti visciditas , ut vix halituofo pueruli calore incidi queat , sed primis hærens viis obstruit venulas , impeditque tubos : hinc jecur , & lien intumescunt , fiunt μεγαλοσπλαγχοι , geminatisque in dies obstructionibus , usque adeo alimenti præpeditur ἀνάδοσις , ut vix illi superfit ullus ad partes alendas comineatus , sic pinguescit quidem abdomen , at gracilescit reliquum corpus : difficilique implicatum ἀπερίστα contabescit : Itaque nec lactentibus , nec amotis à lacte pueris , competit hujuscemodi cibus , præstâtque tritam è jussulo panis medullam exhibere , ovis sorbilibus , tenellis pullo- rum carnibus , similibusque alere corpus , & aliquantulum confirmare , quam si liquidiore nutritum cibo flaccescat sine robore . Hæc vivendi regula eò facilius cæteras antecellit , quod recensita quidem discrimina prævertit , optimi autem victus numeros omnes ritè complet , partibus omnibus conveniens ætati robur affert , ad singula vitæ munia aptè disponit , eamque sanguinis copiam generat , non solum quæ corporis incremento satis sit , sed quæ plurimæ dissolutionis jacturam ex æquo reparet , & caloris actionem probè sustineat , qui cum hac ætate luculenter affulgeat , nec illi , nec alendis partibus humidus responderet victus .

Ergo pueris post γαλακτισμὸν , cibi solidiores.

Proponebat Lutetix RAYMVNDVS FINOT , Bitterrensis,
A. R. S. H. M. DC. LXVI.

Ex Typographia FRANCISCI MUGVET , viâ Citharæ.